

Quaestiones grammaticae et criticae in Sophoclis Trachinias.

In antiquarum litterarum studiis meis cum ad multos scriptores studiose lectitandum ad Sophoclis fabulas pertractandas et tempus et diligentiam adhibui. Cum autem ingenium meum ad leges grammaticas pervestigandas et cognoscendas inclinet, de Sophoclis dictione poëtica quaestiones instituere atque, quos ad fines illius genus scribendi ab usitata recederet consuetudine, ostendere conatus sum.

Sed hae quaestiones erant tam variae et diversae, ut de omnibus rebus Sophoclis dictionis propriis accurate et diligenter disputare esset difficillimum, quae difficultas eo aucta est, quod, quidquid ad locos interpretandos atque emendandos referebatur, id negligendum non erat. Qua re mihi proposui, ut de una fabula accuratius scriberem atque, quomodo Sophocles in Trachiniarum fabula ab usitata dicendi consuetudine recederet, nonnullis capitibus ad casuum usum pertinentibus ostenderem.

Caput I. De accusativi usu.

§ 1. De figura etymologica.

Saepe fit, ut in lingua graeca ad verbum transitivum vel intransitivum substantivum ab eadem stirpe ductum adiungatur, quae structura vocatur figura etymologica, ut μάχην μάχεσθαι.¹⁾ Verbi autem notio cum bis enuntiata sit, haec figura tum exstare solet, cum ad substantivum adiectivum vel pronomem demonstrativum additum est, ita ut tautologia vitaretur:²⁾ Trach. v. 449³⁾ εἰ μὲν ἐκ κείνου μαθῶν ψεύδει, μάθησιν οὐ καλὴν ἐκμανθάνεις. Haec figura a Nauckio restituta est v. 1062 γυνή δέ, θῆλυς οὖσα κοῦκ ἀνδρὸς φύσιν. Mulier muliebri sexu nata neque animo

1) cf. Kuehner, Ausf. Gramm. d. gr. Spr. II. § 410, 2. Krueger, Gr. Sprachl. I. § 46, 5.

2) Krueger § 46, 5, 1.

3) Locos ex Soph. Trachiniis sumptos in posterum ita afferam, ut syllabam Trach. omittam.

virili instructa'. Quam structuram ut defendat, Wunderus hos locos affert: Ai. 760 ἀνθρώπων φύσει βλαστών. v. 1259 οὐ μαθὼν ὅς εἰ φύσει. At dici potest et φύσει βλαστών et ὅς εἰ φύσει, quandoquidem in illa iunctura figura etymologica, in hac accusativus relationis inest, non ἀνδρὸς φύσει οὕσα pro ἀνὴρ φύσει οὕσα. Itaque Nauckius scripsit Θῆλυς φύσα.

Iam pro substantivo ab eadem stirpe ducto vox similis ponitur: v. 874 βέβηκε Αἰγιόχοιο τὴν παντοσάτην ὁδὸν ἀπασῶν. v. 155 ὁδὸν γὰρ ἦμος τὴν τελευταίαν ἀναξ ὄρωμαί' ἀπ' οἴκων Ἑρακλῆς. v. 641 οὐκ ἀναρσίαν ἀγῶν καναχάν. v. 866 ἤχει τις οὐκ ἄσημον ἀλλὰ δυστηγῆ ζωκυτόν. Itaque v. 487 scribendum est καὶ βούλον λόγους, οὓς εἶπας ἐς τήνδ', ἐμπέδους εἰρηχέναι pro scriptura cod. Laur. A ἐμπέδωσ.

Neque raro fit, ut ex ea iunctura, in qua figura etymologica conspicitur, accusativus pendeat, quae structura iam apud Homerum exstat: Il. V. 361 ἔλκος, ὃ με βροτὸς οὐτάσεν ἀνῆρ. Od. XI. 544 εἶνεκα νίκης, τὴν μιν ἐγὼ νίκησα, atque ita est interpretanda, ut verbum cum substantivo quasi in unam notionem coalescat, unde accusativus pendet:¹⁾ v. 49 πολλὰ μὲν σ' ἐγὼ κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύροματ' τὴν Ἑράκλειον ἔξοδον γοομένην. Idem verbum γοῶσθαι uno loco cum ἀμφί praepositione coniunctum est v. 937 ἀμφί νιν γοοόμενος. Sed ut in soluta oratione non modo τὴν ἐν Μαροθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους ἐνίκησεν sed etiam ἐπὶ Γρανίκῳ ἐκράτησε μεγάλλῃ μάχῃ dictum est, sic in poematis: v. 168 ζῆν ἀλυπήτῳ βίῳ. v. 544 νοσοῦντι κείνῳ πολλὰ τῆδε τῆ νόσῳ. Quae locutiones saepe attributis carent:²⁾ v. 176 φόβῳ, φίλοι, ταρβοῦσαν. (cf. O. R. 65. O. C. 1625. Ant. 427. Phil. 225. 1401. Eur. Herc. F. 971.)

Sed liberius figura etymologica ita usurpata est, ut duas locutiones quasi in unam coaluisse h. e. structuram brachylogicam esse statuendam censeam: v. 159 πολλοὺς ἀγῶνας ἐξιόν, ubi ἀγῶνας ἀγωνίζεσθαι et στρατείας ἐξίεναι locutiones in unam hanc ἀγῶνας ἐξίεναι contractae sunt. v. 231 χρηστὰ κερδαίνειν ἔπη (κέρδος κερδαίνειν et χρηστὰ ἔπη ἀκούειν). v. 562 τὸν πατρῶον ἦντα στόλον ξὺν Ἑρακλεῖ τὸ πρότον εἷνις ἐσπόμην. Cum patris missu Herculem primum uxor sequeretur. v. 505 πάμπληκτα παγκόνιτά τ' ἔξῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων. Multorum ictuum plenos pulverulentosque labores certaminum subierunt. Cum ἄεθλον (ἄθλον) vox non modo praemium concertationis sed etiam pugna, labor significet, quae significatio plerumque in numero plurali exstat, causa non est, quod Wakefieldius, Nauckius, alii, quorum ille ἔξῆνον ἄεθλ' ἀγόνων, hic ἔξῆνυσαν ἄθλ' ἀγόνων scribi vult, in verbis libris traditis haereant.³⁾ — v. 620 εἶπερ Ἑρμοῦ τήνδε πομπεῖω τέχνην βέβαιον, οὐ τοι μὴ σφαλῶ γ' ἐν σοί ποτε. Si modo Mercurii hanc artem exerceo certam, non est periculum, ne umquam in te peccem. Quibus ex verbis hae locutiones elucet: πομπὴν πομπεῖν et τέχνην τεχνᾶσθαι. Ut autem Mercurius, deorum nuntius, omnes nuntios bene perfert et homines proficiscentes comitatur, ut munere fungantur certo, item Lichas

1) Kuehner § 411, 2. Krueger II. § 46, 18, 2.

2) Kuehner § 410, 2 not. 4.

3) Quae interpretatio consentit cum iis, quae Kuehnerus § 410, 2. c. exposuit.

illam artem exercere certam se studere dicit. Hoc igitur verbo *πομπείω* poëta totam artem Mercurii, quem Lichas sibi ad imitandum proposuit, complectitur. Itaque omnis mutatio librorum scripturae, ut Nauckii *τήνδε προσειβείω τέχνην*, videtur esse supervacanea.

Etiam ex iis locutionibus, in quibus figura etymologica liberrima cernitur, accusativus pendere potest: v. 339 *τί δ' ἔστι; τοῦ με τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν*; Quid vero est? Cur progredi me prohibes? v. 996 *οἶαν μ' ἄρ' ἔθον λάβαν*.

Sed figura etymologica reiicienda est v. 1044 *κλίονσ' ἔριζα τάςδε συμφοράς, φίλαι, ἀνακτος, οἷας οἶος ὢν ἐλαίνεται*. 'Audiens horrui, amicae, hanc calamitatem domini, qua talis vir agitur'. Iam quamquam *τὸν δρόμον ἐλαίνεσθαι*, quae locutio ab *τὸν δρόμον δραμεῖν* haud multum distat, dici potest, tamen *συμφοράς ἐλαίνεσθαι* usitatae consuetudini repugnat, id quod ex his locis apparet: Hom. II. XVI. 518 *χείρ ὀξείης ὀδύνησιν ἐλήλαται*. Soph. Ai. 275 *κεῖνός τε λίπη πᾶς ἐλήλαται κακῆ*. Eur. Andr. 31 *κακοῖς πρὸς αὐτῆς σχετλίους ἐλαίνομαι*. Ion. 1619 *ἔτω δ' ἐλαίνεται συμφοραῖς οἶκος*. Itaque nonnullorum librorum scriptura *οἷαις* praeferenda est. — Maximas autem difficultates praebent versus 79—81

ὡς ἢ τελευτήν τοῦ βίου μέλλει τελεῖν
ἢ τοῦτον ἄρας ἄθλον εἰς τὸν ὕστερον
τὸν λοιπὸν ἤδη βίον εὐαίων' ἔχειν.

Nexus sententiarum hic est: Deianira filio narravit ab Hercule oracula fide digna, quae ad id tempus, quo ille in Euboea futurus esset, pertinerent, sibi esse relicta. Interrogata, quae essent, respondit, eum aut moriturum aut superato eo labore in posterum vitam beatam esse acturum. — Ac primum quidem cum figura etymologica *τελευτήν τοῦ βίου τελεῖν* ab usitata consuetudine dicendi, quae est *τὸν βίον τελευτᾶν*, recedat, Nauckius *περᾶν* scripsit, quae coniectura nititur O. R. 1530 *πρὶν ἂν τέρμα τοῦ βίου περάσῃ*. Deinde Wunderus putat *ἄθλον αἶρεν* et *αἶρεσθαι* nihil aliud significare nisi 'laborem suscipere', non 'superare', quae significatio hoc loco postulatur. Tum voces *εἰς τὸν ὕστερον (βίον)* idem enuntiant quod *τὸν λοιπὸν ἤδη βίον*, quae tautologia defendi nullo modo potest. Unde illos versus esse interpolatos sequitur. Nauckius autem haec scripsit: *ὡς ἢ τελευτήν τοῦ βίου μέλλει περᾶν ἢ τοῦτ' ἀνατλάς βίον εὐαίων' ἔχειν*.

Iam figura etymologica cum in eo constet, quod ad verbum substantivum ab eadem vel simili stirpe ductum adiungitur, substantivum, quippe quod in verbo ipso insit, omitti potest, ita ut adiectivum vel pronomen, quod reliquum est, in accusativo neutrius generis ponatur: 1) v. 846 *ἢ που ὀλοὰ στένει* (pro *ὀλοὸς στόνους στένει*). v. 939 *πόλλ' ἀναστένων*. v. 987 *ἢ δ' αἰμιὰρὰ βράζει*. v. 262 *ὃς αὐτὸν πολλὰ μὲν λόγοις ἐπεροθήσεν*. v. 473 *θνητὴν φρονοῦσαν θνητά*. v. 570 *τοσόνδ' ὀνήσει*. v. 927 *ὄσονπερ ἔσθρον*. v. 929 *κάν ᾧ τὸ κείσε δεῦρό τ' ἐξορμώμεθα*. v. 401 *σὸ δ' εἰς τί δή με τοῦτ' ἐρωτήσασ' ἔχεις*; v. 402 *εἰπεῖν, ὃ σ' ἱστοροῶ*. v. 803 *τοσαῦτ' ἐπισκήψαντος*. v. 1221 *τοσοῦτον δή σ' ἐπισκήπτω*. v. 1203 *οἶά μ' εἰργασαι*. v. 1206 *οἶά μ' ἐκκαλεῖ*.

1) Krueger I. § 46, 5, 4.

§ 2. De accusativo relationis.

Proprius est linguae graecae accusativus relationis, qui ex adiectivis vel verbis pendet: v. 650 ἴδιες οὐδέν. v. 921 τὸ λοιπὸν ἤδη χαίρετε. Uno autem loco πιστεύειν verbum cum accusativo relationis et versu sequenti ἀπιστεῖν cum dativo coniunctum est v. 1228 τὸ γὰρ τοι μεγάλα πιστεύσαντ' ἐμοὶ σμικροῖς ἀπιστεῖν τὴν πάρος συγγεῖ χάριν. Nam quod in magnis rebus mihi fidis, in parvis diffidis, id superiorem gratiam evertit'. Iam cum non modo μεγάλα et σμικροῖς adiectiva sed etiam πιστεύειν et ἀπιστεῖν verba inter se opposita sint, dubito an iudicari possit pro σμικροῖς scribendum esse σμικρά, ut Blaydesius σμικρόν σ' ἀπιστεῖν vel τὰ σμικρὰ ἀπιστεῖν scribi vult. At saepe fit, ut sententiis inter se oppositis accurata concinnitas verborum neglegatur et casus inter se differant. Huc accedit, quod pro accusativo relationis etiam dativus instrumenti usurpatur, ut O. C. 880 τοῖς τοι δικαίοις χῶ βραχὺς νικᾷ μέγαν. Itaque mutandum esse negamus. — Sed difficultates praebet v. 338 τούτων ἔχω γὰρ πάντ' ἐπιστήμην ἔγώ. Nuntius Deianiram progredi prohibet, ut eam a se de vera sorte cum captivarum tum Ioles edoceri posse dicat. Merito Nauckius adnotavit et τούτων ἐπιστήμην ἔχω et πάντα ἐπιστήμην ἔχω dici posse, non τούτων πάντα, sibi videri in illo versu verba πάντ' ἐπιστήμων inesse et scripsit ἔγώ γὰρ πάντ' ἐπιστήμων ἔφην. Equidem conicio a Sophocle scriptum esse τούτων ἔγώ γὰρ πάντ' ἐπιστήμων λέγω. Ego enim talis dico, qui harum rerum prorsus gnarus sim'.

Iam accusativus relationis ita exstat, ut etiam substantiva ex verbis intransitivis vel passivis pendeant: v. 1215 κοῦ καμῆ τοῦμὸν μέρος.¹⁾ v. 680 ποσσῶν πλερῶν. v. 931 πλερῶν ἔφ' ἦπαρ καὶ φρένας πεπληγμένην. v. 651 τάλαιναν δυστάλαινα καρδίαν ἀγκλάντος αἰὲν ὄλλυτο. v. 913 λαθραῖον ὄμμι' ἐπεσκιασμένη. v. 1056 διέφθαρμαι δέμας τὸ πᾶν. Quam structuram Romanorum poëtae saepissime, ut Verg. Aen. I. 561 vultum demissa', interdum etiam scriptores solutae orationis imitati sunt²⁾ et Sophocles liberrime usurpavit v. 157 λείπει παλαιὰν δέλτον ἐγγεγραμμένην ξυνθήματα, ut Verg. Ecl. 3, 106 inscripti nomina regum flores'.³⁾

Sed pro accusativo relationis a Sophocle εἰς, κατά, πρὸς praepositiones usurpatae sunt: v. 488 ὡς τᾶλλ' ἐκεῖνος πάντ' ἀριστεύων χειροῖν τοῦ τῆσδ' ἔρωτος εἰς ἄπανθ' ἤσσω ἔφην,⁴⁾ ubi τᾶλλα πάντα accusativus accusativo ἄπαντα cum εἰς praepositione coniuncto respondet. v. 910 καὶ τὰς ἀπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.⁵⁾ v. 1243 ὡς ἐς πολλὰ τάπορεῖν ἔχω. v. 379 ἢ κάρτα λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ φέσιν.⁶⁾ v. 879 σχετιώτατα πρὸς γε πρᾶξιν, ubi, cum anapaestus in secundo pede ferri non possit, Hermannus σχετιώως τὰ πρὸς γε πρᾶξιν scripsit. Hoc loco silentio non est prae-

1) cf. Ant. 1062. O. R. 1509. O. C. 1366.

2) Ferd. Schultz, Lat. Spr. § 262. Zumpt, Lat. Gr. § 458.

3) Matthiae, Ausf. gr. Gr. § 424, 2.

4) De εἰς praepositionis usu vide Matthiae § 578, c.

5) cf. Wunder ad h. l.

6) cf. Nauck ad h. l.

tereunda structura φοβείσθαι verbi, unde πρὸς praepositio pendet: v. 1211 εἰ φοβεῖ πρὸς τοῦτο (cf. O. R. 980 εἰς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα).

§ 3. De accusativo ex verbis intransitivis apto.

Verba eundi ab Homero saepe cum accusativo coniuncta, ut Od. I. 21 πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι, apud Sophoclem eandem structuram praebent: v. 58 θρώσκει δόμους. Sed ἐς (ἐπὶ) δόμους legitur: v. 185 ἐς δόμους σοὺς ἤξειν. v. 262 ἐλθόντ' ἐς δόμους. v. 610 ἐς δόμους σωθέντα. v. 646 σοῦται ἐπ' οἴκου. Praepositio autem ὡς cum δόμους coniuncta exstat v. 365 ἦκει δόμους ὡς τοῖςδε πέμπων οὐκ ἀφροντίστως, γύναι, οὐδ' ὥστε δούλην. Venit in domum hanc mittens istam non inconsiderate, domina, neque tamquam servam'. Iam satis est tritum ὡς praepositionem nisi cum vocibus animantes significantibus coniunctam non esse, ut v. 533 ἦλθον ὡς ὑμᾶς. Nam quod O. R. 1480 haec leguntur: ἔλθετε ὡς τὰς ἀδελφὰς τὰςδε τὰς ἐμὰς χέρας, haec locutio idem quod ὡς ἐμὲ τὸν ἀδελφόν significat. Quae interpretatio cum Trach. 366 fieri non possit, ὡς vocabulum librarii mendo ex ὥστε ortum in εἰς praepositionem iam a Brunckio prolatam esse mutandum censemus.

Sed redeamus ad verba eundi cum accusativo coniuncta: v. 329 πορευέσθω στέγας. v. 912 τὸν Ἡράκλειον θάλαμον εἰσορῳωμένην. v. 1060 ὅσῃν ἐγὼ γαῖαν καθάρων ἰκόμην. v. 1167 Σελλῶν ἐσελθὼν ἄλλος.

Iam vero verba eundi translata cum accusativo coniuncta sunt, ut ea, in quibus notio aggrediendi inest: v. 74 Εὐβοῖδα χώραν φασίν, Εὐρέτον πόλιν, ἐπιστρατεύειν αὐτόν. v. 259 ἔρχεται πόλιν τὴν Εὐρυτείαν. v. 362 ἐπιστρατεύει πατρίδα. Etiam alia verba eundi translata eandem structuram praebent: v. 476 ταύτης ὁ δεινὸς ἡμερὸς ποθ' Ἡρακλῆ διῆλθε. v. 853 οἶον ἔξ ἀναρσίων οὐπω ποτ' ἀνδρ' ἀγακλειτὸν ἐπέμολεν πάθος οἰκτίσαι.

§ 4. De anticipationis figura quae vocatur.

Enuntiatis ex verbis dicendi vel videndi vel cognoscendi pendentibus saepissime subiectum vel aliud vocabulum ita anticipatur, ut in enuntiato regenti interdum nominativus exstet,¹⁾ plerumque autem accusativus, qui ex verbo enuntiatii regentis pendet: v. 97 τοῦτο καρῆσαι τὸν Ἀλκιμήδης πόθι μοι πόθι μοι ναίει. Hoc indicare, quo tandem loco Alcmene filius, quo loco mihi moretur'. v. 429 φράσον, φίλη δέσποινα, τόνδε, τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ξένος; v. 868 ξύνες δὲ τήνδ' ὡς ἀηδὴς καὶ συνωφρομένη χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς γραῖα. v. 1080 ὁρᾶτε τὸν δέστηνον, ὡς οἰκτροῶς ἔχω. v. 1 Λόγος μὲν ἔστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς, ὡς οὐκ ἂν αἰῶν' ἐμαῖθοις βροτῶν, πρὶν ἂν θάνῃ τις, οὔτ' εἰ χρηστὸς οὔτ' εἴ τῳ κακός. Proverbium hominum vetustate contritum hoc est, quod nescias, priusquam homo mortuus sit, utrum vita bona an mala sit'. v. 321 καὶ ξυμφορὰ τοι μὴ

1) Krueger I. § 61, 6, 1.

εἰδέναι σέ γ' ἦτις εἶ, ubi pro τοι scribendum esse τὸ μὴ εἰδέναι putamus. v. 624 ἐξεπίστασαι τὰ γ' ἐν δόμοισιν ὡς ἔχοντα τρυγάνει. v. 632 πρὶν εἰδέναι τὰ κεῖθεν, εἰ ποθούμεθα.

Jam pro enuntiato ex coniunctione vel pronomine pendente accusativus participii, si subiecta utriusque enuntiatii sunt diversa, poni potest: v. 287 αὐτὸν δ' ἐκεῖνον, εἴτ' ἂν ἀγνὰ θίματα ῥέξῃ πατρὸς Ζηνὶ τῆς ἀλώσεως, φρόνει νιν ὡς ἦξοντα, ubi subiectum αὐτὸν δ' ἐκεῖνον, cum enuntiatum secundarium ex εἴτε coniunctione pendens interpositum sit, a poëta pronomine νιν est repetitum. Uno autem loco accusativus participii exstat, quamquam subiectum utriusque enuntiatii idem est v. 706 ὄρα δέ μ' ἔργον δεινὸν ἐξεργασμένην, quae structura saepius legitur, ut Xen. Hel. I. 7, 19 εὐρήσετε σφαῖς αὐτοῖς ἡμαρτηρότητας τὰ μέγιστα εἰς θεοὺς τε καὶ ἡμᾶς αὐτούς. Cyr. I. 4, 4 ἄπερ εὖ ἤδει ταυτὸν ἦντιον ὄντα. Dem. Phil. p. 70. § 18 ἀμφότερ' οὖν οἶδε, καὶ αὐτὸν ἡμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ἡμᾶς αἰσθανομένους. 1) Interdum enuntiatum pendens additum non est, ita ut accusativus solus restet: v. 417 τὴν αἰχμάλωτον, ἣν ἐπειψας ἐς δόμους, κάτισθα δήπου; v. 1219 τὴν Εὐρυτείαν οἶσθα δήτα παρθένον;

Sed aliter interpretandus est hic locus v. 627 ἀλλ' οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὁρῶν προσδέγμαι' αὐτήν θ' ὡς ἐδεξάμην φίλως. 'Etiam hoc, cum videris, scis Iolen a me benigne exceptam esse.' Video adhuc duas esse interpretationes, alteram Wunderi, qui censet obiectum τὰ τῆς ξένης condicionem hospitis' esse coniungendum cum οἶσθα et ex eodem verbo enuntiatum προσδέγμαι' αὐτήν ὡς ἐδεξάμην φίλως pendere, alteram aliorum, qui illam interpretationem remonent et προσδέγμαι' cum τὰ τῆς ξένης coniungi volunt, ita ut non modo accusativi προσδέγμαι' αὐτήν θ' sed etiam enuntiatum ὡς ἐδεξάμην φίλως ex οἶσθα verbo pendeant. At his interpretationibus tautologia oritur, quae ad latius dicendi genus poëtarum epicorum quadrare, sed ab usitata consuetudine poëtarum tragicorum videtur abhorrere. Itaque versum 628 delendum esse censemus.

Anticipationi cognata est assimilatio sive attractio 2), quae exstat v. 283 τάςδε δ' ἄσπερ εἰσορᾷς, ἐξ ὀλβίων ἀζήλων ἐνροῦσαι βίον χωροῦσι πρὸς σέ. 'Hae autem, quas quidem vides, ex fortunatis miserae factae veniunt ad te'. Eadem structura apud latinos scriptores est, ut Verg. Aen. I. 573 urbem quam statuo, vestra est.

§ 5. De figura quae vocatur σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

Figura quae vocatur σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος, ab Homero saepissime usurpata, ut Od. I. 64 ποῖόν σε ἔπος φέγγει ἔρκος ὀδόντων, in eo constat, quod ex uno verbo duo accusativi, quorum alter ad totam rem, alter ad partem eius refertur, pendunt. 3) Eadem structura apud Sophoclem est: v. 225 οὐδέ μ' ὄμματος φρονῶν παρήλαε. 'Neque oculorum meorum custodiam praeteriit hoc agmen'. v. 831 εἰ γάρ σφε Κενταύρων φονία νεφέλα χροίει δολοποιὸς ἀνάγκη πλευρά.

1) cf. Buttmann, Gr. Gr. § 144. not. 8.

2) Matthiae § 474.

3) Kuehner § 406, 9.

§. 6. De accusativo pro vocativo usurpato.

Wunderus ad Ai. 73 *Αἴαντα φωνῶ* haec adnotavit: Solent ita Graeci non raro dicere, sic ut idem sit atque *καλῶ σέ, ὦ Αἴαν.* Idem exstat Trach. 227 *χαίρειν δὲ τὸν κήρυκα προῦν- νέπω* pro *χαίρειν δὲ σέ, ὦ κήρυξ, προῦννέπω*.

Caput II. De dativi usu.

§ 1. De verbis transitivis cum dativo et accusativo coniunctis.

Verba transitiva cum *πρός* et *ἐπί* praepositionibus composita cum dativo et accusativo coniunguntur: v. 41 *ἐμοὶ πικρὰς ἀδυνας αὐτοῦ προσβαλόν.*¹⁾ v. 116 (126) *ἀνάλητα γὰρ οὐδ' ὁ πάντα κραινῶν βασιλεὺς ἐπέβαλε θνατοῖς Κρονίδας· ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰν πᾶσι κκλοῦσιν αἰὲν ἄρκτου στοροφάδες κέλευθοι.* Non enim fortunam doloribus vacuum rex cuncta moderans dedit mortalibus Saturnius, sed aerumnas et gaudia omnibus semper advolvunt Ursae volubiles viae. v. 1216 *πρόσνευμαι δέ μοι χάριν βραχεῖαν.* Praepositio *ἐπί* repetita est v. 1013 *ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι οὐ πῆρ, οὐκ ἔγχοις τις ὀνήσιμον οὐκ ἐπιτρέψει;* Uno autem loco *καθάπτειν* verbum exstat v. 1050 *οἷον τόδ' ἢ δολῶπις Οἰνέως κόρη καθήψεν ὄμοις τοῖς ἐμῶν ἐφάντων ἀμφίβληστρον,* ubi Blaydesius *προσῆψεν* vel *ἐψῆψεν* scribi vult. At ut *ἀνάπτειν* ἔκ τινος dici solet, ita hoc loco *καθάπτειν* a poeta apte scriptum videtur, quandoquidem in *καθῆψεν* verbum *ἐψῆψεν* inest.

Sed etiam *βάλλειν* verbum simplex pro *ἐπιβάλλειν* cum dativo coniunctum est, ut saepe verba simplicia pro compositis non modo a poetis graecis sed etiam a latinis usurpata sunt: v. 915 *ὄρω δὲ τὴν γυναῖκα δευντοῖς τοῖς Ἡρακλείοις στορωτὰ βάλλονσαν φάση.* v. 940 *ὡς νιν ματαίως αἰτία βάλοι κακῆ*²⁾.

§ 2. De verbis intransitivis, in quibus notio conveniendi, appropinquandi, colloquendi inest, cum dativo coniunctis.

Verba intransitiva cum *σύν*, *πρός*, *ἐπί*, *εἰς* praepositionibus composita cum dativo coniunguntur: v. 198 *οἶχ' ἐκῶν ἐκοῦσι δὲ* (Nauck *ἐκουσίοις*) *ξύνεστιν.* v. 1237 *τοῖσιν ἐχθίστοισι συνναίειν ὄμοῦ.* v. 798 *θανόντι συνθανεῖν ἐμοί.* Talia verba etiam translata eandem structuram praebent: v. 814 *ξυνηγορεῖς σιγῶσα τῷ κατηγορῶ.* v. 1164 *φανῶ δ' ἐγὼ τούτοισι συμβαίοντι ἴσα.* Verbum *συντρέχειν* exstat

v. 293 *πῶς δ' οὐκ ἐγὼ χαίρομι' ἄν, ἀνδρὸς εὐτυχῆ
κλύουσα προῶξιν τῆνδε, πανδίκῳ φρονί;
πολλή ἐστ' ἀνάγκη τῆνδε τοῦτο συντρέχειν.
ὄμως δ' ἔνεστι τοῖσιν εὖ σκοπουμένοις
ταρβεῖν τὸν εὖ πράσσοντα, μὴ σφαλῆ ποτε.*

Quidni mihi liceat gaudere toto pectore, quod hanc rem a coniuge meo bene esse gestam audiui? Necesses est enim hoc (gaudium) cum illa re congruere. At tamen prudentis est metuere, ne

1) cf. Aesch. Pers. 781.

2) cf. Ai. 1244. O. R. 656. Eur. El. 902.

quando homo fortuna secunda usus labatur.' Jam etsi *συντρέχειν* verbum saepius ‚congruere‘ significat, tamen *τῆδε* et *τοῦτο* pronomina cum illo verbo cohaerentia sunt obscuriora, quam ut quo sint referenda facile intellegi possit. Deinde sensus horum verborum vanus est, ita ut mihi quidem cum Wundero et Nauckio versus 295 ‚valde inutilis‘ videatur. — Idem verbum legitur v. 878 *Χορ. τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φής; Τρ. σχετλίως τὰ πρὸς γε προῦξιν. Χορ. εἰπέ τῷ μόρῳ, γύναι, ξυντρέχει.* Cum scholiastae interpretatio, quae est *τίνι θανάτῳ συνέπεσεν; ἀντὶ τοῦ τίνι τρόπῳ ἐτέλευτήσεν;* probari non possit, quandoquidem *ξυντρέχει* non est idem quod *συνέπεσεν*, Blaydesius *ξυμπλίνει* scribendum esse coniecit, equidem cum Wundero et Nauckio verba *γύναι ξυντρέχει* esse delenda puto, ita ut *τῷ μόρῳ* dativus ex *ἔθανε*, quod verbum ex *τίνι τρόπῳ θανεῖν* facile auditur, pendeat. — Unum verbum cum *ἐπί* praepositione compositum est v. 135 *τῷ δ' ἐπέρχεται χαίρειν τε καὶ στέρεσθαι.* Complura verba cum *πρὸς* praepositione composita eandem structuram praebent: v. 767 *προσπίττεται πλευραῖσιν.* v. 1053 *πλευραῖσι γὰρ προσμαχθέν.* v. 903 *βρονχᾶτο μὲν βωμοῖσι προσπίπτουσα.* Talia verba etiam translata cum dativo coniuncta sunt: v. 590 *οὕτως ἔχει γ' ἡ πίστις, ὡς τὸ μὲν δοκεῖν ἔνεστι, πείρα δ' οὐ προσωμίλησά πο.* Schol.: *πιστεύω μὲν ἀληθὲς εἶναι, οὐ μὲν πεπείραμαι.* v. 1173 *τοῖς γὰρ θανοῦσι μόχθος οὐ προσγίνεται,* quem versus, cum languidus locus communis sit, delendum esse interpretes iudicant. Uno autem loco *εἰσβαίνειν* verbum exstat v. 298 *ἐμοὶ γὰρ οἴκτος δεινὸς εἰσέβη,* ut O. C. 372 *εἰσῆλθε τοῖν πρὸς ἀθλοῖν ἔρις κακῆ.* Eur Iph. A. 1580 *ἐμοὶ δέ τ' ἄλγος οὐ μικρὸν εἰσῆει φρενί.* Herod. III. 14 *αὐτῇ τε Καμβύση ἐσελθεῖν οἴκτον τινα.* Haec structura raro legitur, quandoquidem haec verba composita plerumque cum accusativo coniuncta sunt¹⁾.

Sed etiam verba simplicia, in quibus notio conveniendi inest, cum dativo coniuncta sunt: v. 1225 *τοῖς ἐμοῖς πλευροῖς ὁμοῦ κλιθεῖσαν,* quod verbum idem significat quod *ξυγείσαν γάμοις ἐμοῦ.* Simile verbum exstat v. 27 *λέχος γὰρ Ἡρακλεῖ κοῖτον ξυστᾶσ' αἰετὶν ἐκ φόβου φόβον τρέφω,* ubi scholiasta haec adnotavit: *ἀντὶ τοῦ συνέλθοῦσα.* At cum *ξυστῆναι* verbum significans ‚matrimonio coniunctum esse‘, quae significatio hoc loco nexu sententiarum postulatur, a lingua graeca abhorere videatur, O. Hensius *ξέξασ'* et Nauckius melius *ξυγείσ' αἰετὶν*, ut O. R. 825 *γάμοις με δεῖ μητρὸς ξυγῆναι*, scribi vult. — In hoc numero verborum *πίπτειν* verbum, in quo notio incidendi inest, habendum est v. 597 *οὔποι' αἰσχόνῃ πεσεῖ,* ubi *πίπτειν* pro *περιπίπτειν* item atque v. 940 *βάλλειν* pro *προσβάλλειν* positum est.

Item verba colloquendi cum dativo coniuncta sunt: v. 531 *ἦμος, φίλαι, κατ' οἶκον ὁ ξένος θροεῖ ταῖς ἀλγυαλώτοις παισίν.* v. 601 *ἕως οὐ ταῖς ἔσωθεν ἠγορᾶ ξέναις,* quibus locis *θροεῖν* et *ἀγορᾶσθαι* verba idem atque *διαλέγεσθαι* significant. Simile verbum *ληρεῖν* exstat v. 434 *ἀνθροπος, ὃ δέσποιν', ἀποστήτω τὸ γὰρ νοσοῦντι ληρεῖν ἀνδρὸς οὐχὶ σώφρονος.* Quibus in versibus haec sententia inest: Lichas putat, cum hominis bene sani colloquium cum male sano, quale sit nuntii, vanum sit, prudentis esse talis colloquii finem facere, atque a Deianira petit, ut nuntium excedere iubeat. Itaque poeta *ληρεῖν* verbum ‚nugari‘ usurpavit.

1) Krueger II. § 48, 11, 3.

§ 3. De verbis affectuum.

Verba affectuum in lingua graeca cum dativo coniungi solent: v. 543 *θυμοῦσθαι μὲν οὐκ ἐπίσταμαι νοσοῦντι κείνῳ*. v. 110 *ἐνθυμίῳις εὐναῖς ἀνανδρότοισι τρύχεσθαι*. v. 385 *ἄς ἐγὼ λόγοις τοῖς νῦν παροῦσιν ἐκπεληγμένη κρυῶ*. v. 764 *κόσμῳ τε χαίρων καὶ στολῆ*. v. 438 *οὐ γὰρ γυναικὶ τοῦς λόγους ἔρεις κακῆ οὐδ' ἦτις οὐ κάτοιδε τὰνθρώπων, ὅτι χαίρειν πέφυκεν οὐχὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεί*, ubi τοῖς αὐτοῖς dativum ex *πέφυκεν* pendere Wunderus putat. At sensus illorum verborum hic est: 'Non enim feminae malae haec dices neque quae nesciat hominis esse proprium non semper iisdem rebus gaudere'. Dativus igitur *τοῖς αὐτοῖς* ex *χαίρειν* pendet et *πέφυκεν* idem quod 'proprium est, fieri solet' significat, ut Dem. 2,26 *πολὸν γὰρ ῥᾶον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσασθαι πάντα πέφυκεν*. Itaque Nauckii coniectura *πεφύκασ'* (sc. οἱ ἄνθρωποι) esse supervacanea videtur. — Inusitata autem est *χαίρειν* verbi structura v. 1118 *οὐ γὰρ ἂν γνοίης ἐν οἷς χαίρειν προθυμῆι κἂν ὅτοις ἀλγεῖς μάτην*. Quibus in verbis haec sententia inest: 'Non enim intellegas, qua re frustra gaudere studeas (h. e. opinans te scelus Deianirae ulcisci), frustra doleas (h. e. Deianiram tibi consulto perniciem parasse)'. Iam quamquam verba affectuum plerumque cum dativo vel ἐπί praepositione coniunguntur, tamen interdum ἐν praepositio pro ἐπί exstat, ut Hom. Od. XI. 603 *τέρπεται ἐν θαλίῃς*. Aesch. Ch. 222 *ἐν κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς γελᾶν θέλεις*. Pl. civ. 603, c *ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν ἢ λυπομένους ἢ χαίροντας*¹⁾. Itaque mutationes O. Hensii et Blaydesii, quorum ille *οὐ γὰρ εὐ γνοίης ἂν οἷς*, hic *οὐ γὰρ ἂν γνοίης ὅτοις χαίρειν προθυμῆι κἂν ὅτοις* (fortasse melius *ἂν γνοίης ἐφ' οἷς*) scribi vult, sunt reiciendae.

§ 4. De dativo instrumenti.

Verbum *στέλλειν* a Sophocle cum dativo instrumenti coniunctum est, ita ut idem sit atque *ἐνδύειν*: v. 612 *στελεῖν χιτῶνι τῷδε*. Eandem structuram *πληθύνειν* verbum praebet, etsi verba implendi in lingua graeca cum genetivo coniungi solent: v. 54 *πῶς παισὶ μὲν τοσοῖςδε πληθύνεις*; quae structura interdum apud scriptores graecos exstat²⁾. Inusitatus autem dativus instrumenti videtur esse v. 137 *ἂ καὶ σὲ τὰν ἄνασσαν ἐλπίσιν λέγω τάδ' ἀλὲν ἴσχειν*, ubi *ἐλπίσιν* pro *ἐν ἐλπίσιν ἴσχειν* dictum est. At similes dativi exstant: Thuc. II. 8, 5 *οὕτως ὀργῆ ἔχον οἱ πλείους τοῦς Ἀθηναίους pro ἐν ὀργῆ vel δι' ὀργῆς ἔχειν*. I. 31,1 *οἱ Κορίνθιοι ὀργῆ φέροντες*³⁾. — Sed sine dubio dativus instrumenti reiciendus est v. 243, ubi cod. Laur. A. hanc scripturam praebet: *οἰκτρὰ γὰρ, εἰ μὴ ξυμφοραῖ κλέπτουσί με*. Nauckius initio *ξυμφοραῖ* in *ξυμφορᾶ* mutaverat, quae mutatio, cum non virgines sed calamitates earum ipsam fallere possint, a nexu sententiarum abhorret, post in *ξυμφοραῖ*, qua mutatione haec sententia exstat: 'Dignae enim sunt miseratione, nisi calamitates earum me fallunt h. e. si de calamitatibus earum recte iudico'.

1) Kuehner § 431, 1 s. *ἐν*.

2) Matthiae § 352 not. Kuehner § 417, 2, 2.

3) Quo de usu cf. Classen Thuc. II. 8, 5.

Iam vero dativus instrumenti e verbis iudicandi vel cognoscendi pendet, quae verba saepius ex nexu sententiarum audiuntur: v. 614 ὁ κείνος εὐμαθὲς σφραγίδος ἔρχει τῷδ' ἐπὸν μαθῆσεται. v. 1127 οὐ δῆτα, τοῖς γε πρόσθεν ἡμαρτημένοις, ubi interpretandum est: 'cum iudicamus iis, quae illa ante commisit'; haud aliter v. 1128 ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τοῖς γ' ἐφ' ἡμέραν ἐρεῖς. v. 718 δόξῃ γούν ἐμῇ. Sed cum Blaydesio dativus instrumenti est delendus v. 699 μορφή μάλιστα εἰκαστόν, ubi pro μορφή accusativus relationis μορφήν scribendus est, ut ζοικα verbum cum eodem accusativo coniungitur.

§ 5. De dativo modi.

Ut in lingua latina ablativus modi, item in lingua graeca dativus modi ita exstat, ut ad substantivum adiectivum adiunctum sit: v. 763 ἔλεψ' ἡμεῖς. v. 774 ποταμοὶ ἐνέγκου τόνδε μηχαναῖς πέπλον. Neque tamen raro adiectivum omisum est: v. 783 ἅπας δ' ἀνημφήμησεν οἰμωγῇ λείως. v. 790 πολλὰ δ' οἰμωγῇ βοῶν. v. 755 οὐκ ἔτι τὰ προῦτ' ἐξεῖδον ἄσμενος πόθῳ. Hoc loco nos pro ἄσμενος πόθῳ expectamus ἄσμενῳ πόθῳ 'laeto desiderio' vel 'magna laetitia magnoque desiderio', quae locutio ab usitato genere dicendi recedens non modo apud graecos sed etiam apud latinos poetas exstat, ut Verg. Aen. VI. 214 'principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram', ubi 'pinguem taedis' pro 'pinguibus taedis' dictum est¹⁾. Itaque omnis mutatio, ut Nauckii οὐκ ἔτι τὰ προῦτ' ἐξεῖδον ἄσμενος, reicienda est.

§ 6. De dativo mensurae.

Dativus mensurae etsi plerumque tum exstat, cum in enuntiato sententia comparativa inest, tamen etiam cum superlativis coniunctus legitur, ut v. 312 ἐπεὶ νῦν τῶνδε πλείστον ὄγκισα βλέπουσ', ὄσπερ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη, ubi in dativo ὄσπερ . . . πλείστον auditur, velut O. C. 742 ἐκ δὲ τῶν μάλιστα ἐγώ, ὄσπερ ἀλλῶ τοῖσι σοῖς κακοῖς²⁾.

§ 7. De dativo commodi vel incommodi.

Dativus commodi vel incommodi ut omnino a scriptoribus graecis, item a Sophocle saepissime usurpatus est: v. 18 χρόνῳ δ' ἐν ὑστέρω μὲν, ἀσμένῃ δὲ μοι, ὁ κλεινὸς ἦλθε Ζηγὸς Ἀκμήνης τε παῖς. O. R. 1356 θέλοντι καὶ μοι τοῦτ' ἂν ἦν. Idem dativus, qui saepe cum verbis veniendi coniunctus est,³⁾ etiam apud alios scriptores exstat: Hom. II. XIV. 108 ἐμοὶ δὲ κεν ἀσμένῳ εἶη. Ar. Pac. 582 ὡς ἀσμένοισιν ἦλθες ἡμῖν. Alia exempla sunt haec: v. 139 τίς ὧδε τέκνοισιν Ζῆν' ἄβουλον εἶδεν; v. 252 πρῶθις Ὀμφάλη τῇ βαρβάρῳ. v. 693 γάσμου δέρομαι ἄφραστον, ἀξέμβλητον ἀνθρώπων μαθεῖν. v. 1233 ἦ μοι μητοὶ μὲν θανεῖν μόνη μεταίτιος, ubi ad

1) cf. Kappes Verg. Aen. ad h. l.

2) Krueger I. § 48, 15, 10.

3) Matthiae § 388, d.

μητρὶ dativum incommodi μοι dativus ethicus, id quod in lingua graeca haud raro fit, 1) adiunctus est, quo dativo Hylli in matrem magnam pietatem esse indicatam Nauckius adnotavit. Eadem iunctura exstat v. 602 ὅπως φέρῃς μοι τόνδε ταναῦρῃ πέπλον δώρημ' ἐκείνῳ τάνδρῳ τῆς ἐμῆς χειρὸς. Idem verbum ex nexu sententiarum auditur v. 666 Ἀη. ἀθνημῶ δ', εἰ φανήσομαι τάχα κακὸν μέγ' ἐκπράξασ' ἀπ' ἐλπίδος καλῆς. Χορ. οὐ δὴ τι τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων; ubi Ἡρακλεῖ dativus ex verbo ἐνεχθέντων, quod facile auditur, pendet. Pro dativo commodi ἐπί praepositio falso posita est v. 584 φίλτροις δ' ἐάν πως τίνδ' ὑπερβαλώμεθα τὴν παῖδα καὶ θέλκτροισι τοῖς ἐφ' Ἡρακλεῖ, μεμηγάνηται τοῦργον. Itaque a Nauckio et Wundero versus 585 uncis inclusus est, cum etiam θέλκτροισι idem fere quod φίλτροις significet. Maiores autem difficultates hic locus praebet:

v. 807 τοιαῦτα, μήτερο, πατρὶ βουλεύσασ' ἐμῶ
καὶ δοῶσ' ἐλήφθης, ὧν σε ποίνιμος δίκη
τίσαιτ' ἐρινός τ'. εἰ θέμις δ', ἐπέχομαι
θέμις δ', ἐπεὶ μοι τὴν θέμιν σὺ προὔβαλες.

Iam Nauckius iuncturam τὴν θέμιν προὔβαλες mendosam esse putat et pro προὔβαλες scribi vult προὔσειεις, qua coniectura mendosa librorum scriptura tolli non videtur. Nos enim censemus θέμις vocem ter repetitam falsam et v. 809 δέ particulam tertio loco collocatam delendam esse. Dubito an cum Wundero scribendum sit: 'εἰ θεμιστ' ἐπέχομαι θέμις δ', ἐπεὶ μοι τὴν ἔριν σὺ προὔβαλες, quibus mutationibus hic nexus sententiarum exstat: 'Perspecta es, mater, patri meo talem perniciem parasse, cuius rei tu ultricibus Furiis velim poenas des, si fas est me tibi illud imprecari; fas autem est, quoniam tu hanc discordiam concitasti'. Ut autem interpretes v. 810 in locutione τὴν θέμιν προὔβαλες haeserunt, ita in ἄλλος ἐξέροι v. 24 ἐγὼ γὰρ ἤμην ἐκπεπληγμένη φρόβῳ, μή μοι τὸ κάλλος ἄλλος ἐξέροι ποίε, ubi ἐξέροι idem esse atque pararet, consequeretur' Wunderus putat et exemplum affert Phil. 287 γαστρὶ μὲν τὰ σύμφορα τόξον τόδ' ἐξέροισκε. At hoc loco ἐξενόσκειν verbum propria significatione 'invenire' usurpatum est, quae significatio ad Philoctetae condicionem vitae quadrat, non ad fortunam Deianirae verbis τὸ κάλλος ἄλλος ἐξέροι enuntiatam. Atque cum versu 25 deleto nihil desideretur, Nauckius eum merito uncis videtur inclusisse.

Postremo dativi incommodi, qui ex verbo passivo pendet, mentionem faciamus: v. 663 δέδοικα, μὴ περαιτέρῳ (O. Hense καιροῦ πέρα) πεπραγμέν' ἴ μοι πάνθ' ὅσ' ἀγτίως ἔδρων. 'Timeo, ne ultra modum mihi omnia suscepta sint, quae modo faciebam'.

§ 8. De dativo loci.

Dativus loci apud Sophoclem saepe exstat, ut δόμοις: v. 578. v. 950. v. 205, χθονὶ dativus: v. 698. 789. Alia exempla sunt haec: 691 κάθηγα κοίλῳ ζυγάστρω δῶρον. v. 767 ἰδρὸς ἀνφεῖ χροστί. v. 1118 θνημῶ δέσσοργος. v. 268 δαίνοις δ' ἠρίξ' ἦν ὠρωμένος (sed O. R. 779

1) Matthiae § 389, f.

ἐν δειπνοῖς). Idem usus in oppidorum nominibus apparet¹⁾. v. 172 *Λωδῶνι*. Oppidi autem nomini adiectivum additum est v. 1151 *ἀλλ' ἐπακτίᾳ Τίρονθι συμβέβηκεν ὥστ' ἔχειν ἕδραν*. Dativus πόρῳ cum adiectivo coniunctus legitur v. 564 *ἐνίκ' ἢ μέσῳ πόρῳ*. Sed pro dativo πρὸς praepositio exstat:

v. 369 *ἔδοξεν οὖν μοι πρὸς σέ δηλαῦσαι τὸ πᾶν,
δέσποινα, ὃ τοῦδε τυγχάνω μαθὼν πάρα,
καὶ ταῦτα πολλοὶ πρὸς μέσῃ Τραχινίων
ἄγορᾷ συνεξήκονον ὡσαύτως ἐμοί,
ὥστ' ἐξελέγγειν.*

Pro praepositione πρὸς v. 371 ἐν expectatur, ut v. 423 πολλοῖσιν ἀστᾶν (sc. ἔφασκες) ἐν μέσῃ Τραχινίων ἀγορᾷ πολὺς σου ταῦτά γ' εἰσῆκουσ' ὄχλος, quo loco eadem sententia iisdem fere verbis atque illo loco enuntiata est. His locis similis est v. 351 *τούτου λέγοντος τάνδρὸς εἰσῆκουσ' ἐγώ, πολλῶν παρόντων μαρτύρων*. Cum igitur eadem sententia ter repetita sit et versibus 371 et 372 omissis nihil desideretur, nescio an ab O. Hensio illi versus optimo iure deleti sint. Itaque nexus sententiarum hic est: 'Iam mihi visum est tibi, domina, omnia, quae forte ex isto audiveram, referre, ita ut nunc eum convincere possim'.

Dativus autem loci ex *βαίνειν* verbo pendens exstat v. 40 *κεῖνος δ' ὅπου βέβηκεν οὐδεὶς οἶδε*, quo loco Brunckius pro *ὅπου* scripsit *ὅποι*, quae mutatio, cum *βέβηκα* saepius 'versor' significet, repellenda est, nisi vero eandem significationem esse negas hic locis: O. C. 52 *τίς ἔσθ' ὁ χάρος δῆτ', ἐν ᾧ βεβήκαμεν*; v. 1358 *ὅτ' ἐν πόνῳ ταῦτι βεβηκὼς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί*. El. 979 *τοῖσιν ἐχθροῖς εὖ βεβηκόσιν*. v. 1056 *ὅταν γὰρ ἐν κακοῖς ἤδη βεβήκης*. Itaque Trach. 40 sententia haec est: 'Ille ubi versetur, nemo est qui sciat'.

Caput III. De genetivi usu.

§ 1. De genetivo subiectivo.

Haud raro ab Homero ad substantivum genetivus similis substantivi additur, ut Il. XVII. 253 *τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδην*. 384 *ἔριδος μέγα νεῖκος*. XX. 245 *ἐν μέσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτήτος*. Idem usus apud Sophoclem exstat: v. 20 *εἰς ἀγῶνα τῷδε συμπεσῶν μάχης*. v. 506 *ἄεθλ' ἀγώνων*. Ai. 1163 *μεγάλῃς ἐριδός τις ἀγών²⁾*. Saepe duo substantiva a nobis substantivo composito vel una notione verti possunt: v. 356 *πόνων λατρεῖματα* 'Frohnarbeiten'. v. 830 *πόνων λατρείαν*. v. 179 *πρὸς χαρὰν λόγων* 'frohe Botschaft'. v. 493 *λόγων τ' ἐπιστολάς*. v. 1199 *γόου δὲ μηδὲν δάκρυ*. Pro substantivo, unde genetivus pendet, etiam adiectivum neutrius generis exstat: v. 347 *δίκης ἐς ὀρθόν* 'Wahrheit'. v. 398 *τὸ πιστὸν τῆς ἀληθείας*. Structura autem ἀπὸ κοινοῦ

1) Matthiae § 406. b.

2) cf. Eur. Andr. 725. Herc. F. 812.

legitur v. 148 *ἕως τις ἀντί παρθένου γεννῆ κληθῆναι λάβη τ' ἐν νυκτί φροντίδων μέρος*, ubi φροντίδων genetivus et cum *νυκτί* et cum *μέρος* coniungendus est.

§ 2. De genetivo obiectivo.

Genetivus obiectivus quomodo a Sophocle usurpatus sit, apparet his locis: v. 431 *ταύτης πόθω*. v. 433 *ὁ τῆςδ' ἔρωσ*. v. 1138 *στέργηθρα προςβαλεῖν σέθεν*. v. 7 *νυμφείων ὄκνον ἄλγιστον ἔσχον*. v. 108 *εὔμαστον ἀνδρὸς δεῖμα τρέφουσιν ὁδοῦ*. v. 250 *τοῦ λόγου δ' οὐ χροὴ φθόρον προσεῖναι*. v. 269 *ὧν ἔχων χόλον*. v. 710 *ὧν ἐγὼ μεθύστερον τὴν μάθησιν ἄρνυμαι*. v. 1102 *κούδεις τροπαῖ' ἔστησε τῶν ἐμῶν χειρῶν*. v. 669 *προθυμίαν ἄδηλον ἔργον λαβεῖν*.

Cum genetivo obiectivo cohaeret genetivus pretii: 1) v. 287 *εἴτ' ἂν ἀγὰ θύματα ὀξέη πατρίω Ζηνὶ τῆς ἀλώσεως*. v. 560 *μισθοῦ ἐπόρευε χειρῶν*. Pro genetivo praepositio *ἀντί* posita est v. 707 *ἀντί τοῦ θνήσκων ὁ θῆρ ἐμοὶ παρέσχ' εὔνοιαν*; quae praepositio a Martino deleta est v. 994 *ἱερῶν οἶαν οἶων ἐπί μοι μελέω χάριν ἦνυσας* pro scriptura Laur. A, quae est *οἶαν ἀνθ' οἶων θυμάτων ἐπί μοι*.

§ 3. De genetivo ex adiectivis apto. 2)

Multa adiectiva, quae vocantur relativa, a Sophocle cum genetivo coniuncta sunt: v. 773 *τὸν οὐδὲν αἴτιον τοῦ σοῦ κακοῦ*. v. 260 *μεταίτιον τοῦδ' εἶναι πάθους*. v. 447 *τῆ μεταίτια τοῦ μηδὲν αἰσχροῦ*. Pro αἴτιος adiectivum *ἀγχιστήρα* exstat v. 256 *τὸν ἀγχιστήρα τοῦδε τοῦ πάθους*, ubi Nauckius *ἀντόχειρα* scripsit. Adiectivum autem *κοινωνός* legitur v. 729 *ὁ τοῦ κακοῦ κοινωνός*. Item adiectiva composita cum genetivo coniunguntur, ita ut interdum pleonasmus exstat: v. 1021 *λαθίπονον δ' ὀδυνᾶν βιοτον*. v. 36 *ἠνίκα' ἄθλων τῶνδ' ὑπερτελής ἔφν*. v. 769 *ἦλθε δ' ὀστέων ἀδαγμός ἀντίσπαστος*. Difficultates autem praebet hic locus v. 717 *ἰὸς αἵματος μέλας πῶς οἶκ ὀλεῖ καὶ τόνδε*; Quidni sagitta sanguine atro oblita hunc quoque delectat? Nauckius enim ex *μέλας* adiectivo genetivum pendere posse negat. At genetivus *αἵματος* cum *ἰὸς* substantivo coniungendus est, ita ut in *ἰὸς αἵματος* una notio insit, ad quam adiectivum *μέλας* additum est.

Postremo adiectiva cum *ἀ*-privativo composita cum genetivo coniunguntur: v. 23 *ἀταρβῆς τῆς θείας* (O. R. 885 *Αἰκας ἀφόβητος*). v. 247 *χροόνον ἡμερῶν ἀνήριθμον*. v. 685 *τὸ φάρμακον τοῦτ' ἄπυρον ἀκτινός τ' αἰεὶ θερμῆς ἄθικτον* (O. C. 1521 *ἄθικτος ἡγητήρος*). v. 691 *ἀλαμπές ἥλιον δῶρον*.

§ 4. De genetivo quantitatis.

Genetivus quantitatis saepe e nominibus numeralibus, pronominiibus, superlativis pendet: v. 277 *μοῦνον ἀνθρώπων*. v. 146 *πνευμάτων οὐδέν*. v. 307 *τίς ποτ' εἰ νεανίδων*; 3) v. 310 *τίνος*

1) Matthiae § 364.

2) Matthiae § 345.

3) ut apud Homerum scriptum est Od. I. 170 *τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν*; cf. Krueger II. § 51, 15, 3.

ποτ' ἐστὶν ἢ ξένη βροτιῶν; v. 984 παρὰ τοῖσι βροτιῶν κεῖμαι; v. 312 ἐπεὶ νιν τῶνδε πλείστον ὄψαται. v. 289 τοῦτο γὰρ λόγου πολλοῦ καλῶς λεχθέντος ἡδιστον κλέειν. Nam quod Hercules redibit, id est iucundissimum auditu'. Iam Hermannus haec adnotavit: Vix opus est, ut moneamus λόγον πολλοῦ καλῶς λεχθέντος dici pro πολλῶν λεχθέντων καλῶν'. Neque vero numerus singularis λόγον cum πολλοῦ coniunctus defendi potest. Itaque O. Hensius ὅλον καλῶς λεχθέντος πολλῶν ἡδιστον κλέειν. equidem scribendum esse puto: τοῦτο γὰρ λόγον καλῶς λεχθέντος πολλῶν ἡδιστον κλέειν.

Non minus saepe genitivus quantitatis ex adverbii loci pendet: v. 236 ποῦ γῆς; v. 984 ποῖ γὰρ ἦκω; v. 906 ἄλλη δὲ κάλλη δομάτων στρωφωμένη. Haec adverbia etiam translata cum genetivo coniunguntur: v. 375 ποῦ ποτ' εἰμι πράγματος; v. 705 ὡςτ' οὐκ ἔχω τάλαινα ποῖ γνώμης πέσω. v. 1145 φρονῶ δὲ ξυμφορᾶς ἴν' ἔσταμεν.

§ 5. De verbis transitivis cum accusativo et genetivo coniunctis.

1) Verba separandi, liberandi, privandi cum genetivo coniuncta: v. 130 (120) Ἄϊδα σε δόμων ἐρύκει. v. 1016 οὐδ' ἀπαράξει κρᾶτα βίον θέλει μολῶν τοῦ στυγεροῦ; ubi genitivus βίου ex ἀπαράξει pendet (cf. Eur. Hel. 302 σμικρὸς δ' ὁ καιρὸς κρᾶτ' ἀπαλλάξει βίον). v. 181 ὄκνον σε λίσσω. v. 72 ἔξαφείται τοῦδε. v. 1170 ἔρασκε μόχθων τῶν ἐρεστώτων ἐμοὶ λίσσω τελεῖσθαι, ubi λίσσω τελεῖσθαι idem est quod λυθῆσεσθαι. v. 942 ὠφρατισμένος βίον. v. 1112 ὃ τλήμων Ἑλλάς, πένης οἶον εἰσορῶ ἔξουσαν, ἀνδρὸς τοῦδε γ' εἰ σφαλῆσεται.

2) Verba postulandi et audiendi cum genetivo coniuncta: v. 10 ὅς μ' ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξήγει πατρός. v. 187 καὶ τοῦ τόδ' ἀστῶν ἢ ξένων μαθῶν λέγεις; v. 387 πεθοῦ μολοῦσα τάνδρος. Pro genetivo ἐκ, παρὰ, πρὸς praepositiones positae sunt: v. 449 ἐκ κείνου μαθῶν. v. 744 τοῦ παρ' ἀνθρώπων μαθῶν. v. 318 οὐδ' ὄνομα πρὸς τον τῶν ξυνεμπόρων ἔχεις; ubi ἔχεις idem quod ἤκουσας significat. Verba ἀκούειν et κλέειν cum genetivo participii coniuncta sunt: v. 351 τούτου λέγοντος τάνδρος εἰσῆκουσ' ἐγώ. v. 862 κλέω τινὸς οἴκτου δι' οἴκων ἀγτίως ὁμωμένον. Eadem verba et cum genetivo et cum enuntiato ex coniunctione ὅτι (vel ὡς) pendente coniungi possunt: v. 431 ὅς σοῦ παρῶν ἤκουσεν, ὡς ταύτης πόθῳ πόλις δαμείη πᾶσα. Pro enuntiativis pendentibus saepe pronomina neutrius generis ponuntur: v. 424 πολὺς σοι ταῦτά γ' εἰσῆκουσ' ὄχλος. Uno autem loco scriptura librorum ab interpretibus quibusdam mutata est v. 421 τίς πόθεν μολῶν σοὶ μαρτυρήσει ταῦτ' ἐμοῦ κλέειν παρῶν. Quis tandem tibi testabitur id ex me audivisse se ipsum'. Pro παρῶν Bothius et Nauckius πάρα scripserunt, ut v. 370 ὃ τοῦδε τυγχάνω μαθῶν πάρα. At quamquam verba audiendi cum praepositionibus παρὰ, πρὸς, ἐξ, ἀπό coniunguntur,¹⁾ tamen παρὰ praepositio ex verbo κλέειν pendens nusquam exstat sed πρὸς et ἐξ.²⁾ Huc accedit, quod παρῶν participium ad verba audiendi et videndi saepe adiunctum est (v. 431), id quod Wunderus hoc loco accuratius sic exposuit: Ne quis haereat in participio παρῶν, tenendum est saepe id nunc cum verbis videndi et audiendi ita coniungi, ut sit suis oculis vel suis auribus, nunc cum

1) Kuehner § 417, 5, 8.

2) Krueger II. § 52, 3, 2.

verbis dicendi vel sciendi, ut sit testis oculatus, nunc cum aliis verbis agendi sic, ut nihil sit nisi Latinorum ipse'. Itaque v. 422 omnis mutatio est supervacanea.

3) Verbum ἐπιμέμφεσθαι cum genetivo coniunctum est v. 112 (122) ὧν ἐπιμεμφομένα σε δεῖσα μὲν, ἀντία δ' οἶσω, ut O. Hensius scripsit pro scriptura Laur. A, quae est ἐπιμεμφομένασ ἀδεῖα μὲν. Eadem structura iam apud Homerum exstat: 1) Π. I. 65 εἴτ' ἄρ' ὄγ' εὐχολῆς ἐπιμέμφεται εἴθ' ἐκατόμβης. Π. 225 Ἀτρεΐδῃ, τέο δ' αὐτ' ἐπιμέμφεται ἠδὲ χατίζεις;

§ 6. De verbis cum genetivo coniunctis.

1) Verba tangendi cum genetivo coniuncta: v. 715 χῶνπερ ἂν θύγῃ, φθείρει τὰ πάντα. 2) v. 904 ὄτου ψαύσειεν. v. 1007 πᾶ μόν ψαύεις; v. 1010 ἤπται μόν. v. 778 σπαραγμὸς αὐτοῦ πλεμόνων ἀνθήματα. Ut verba θιγγάνειν, item verba γέεσθαι et ἐμπελάζεσθαι cum genetivo coniunguntur: v. 1101 ἄλλον τε μόχθων μυρίων ἐγευσάμην. v. 17 πρὶν τῆςδε κοίτης ἐμπελασθῆναί ποτε. 3)

2) Verba incipiendi et desinendi cum genetivo coniuncta: v. 871 ὡς ἄρ' ἡμῖν οὐ σμικρῶν κακῶν ἤρξεν τὸ δῶρον Ἑρακλεῖ τὸ πρόμπιμον. v. 911 ἐπεὶ δὲ τῶνδ' ἔληξεν. v. 936 οὐτ' ὀδυρμάτων ἐλείπει οὐδέν.

3) Verba consulendi cum genetivo coniuncta: v. 29 κείνου προκηραίνουσα. v. 965 φίλου προκηδομένα. Pro verbo simplici locutio ὄραν νέμειν usurpata est v. 56 εἰ πατρός νέμοι τιν' ὄραν τοῦ καλῶς πρόσσειν δοκεῖν. Verbum autem φοβεῖσθαι, cum in eo notio κήδεσθαι insit, cum πρὸς praepositione coniunctum est v. 150 ἦτοι πρὸς ἀνδρὸς ἢ τέκνων φοβουμένη.

4) Verba nascendi cum genetivo coniuncta: v. 310 τίνας ποτ' ἐστὶν ἢ ξένη βροτῶν; v. 403 ὧν δ' ἔβλασταν οὐκ ἔχω λέγειν.

5) Verbum ψεύδεσθαι cum genetivo coniunctum est

v. 709 ἀλλὰ τὸν βαλόντ' ἀποφθίσαι
 χορῆζων ἔθειλέ μ' ὧν ἐγὼ μεθύστερον,
 δὲτ' οὐκέτ' ἀρκεῖ, τὴν μάθησιν ἄρνυμαι.
 μόνη γὰρ αὐτόν, εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι
 γνώμης, ἐγὼ δύστηνος ἔξαποφθερῶ.
 τὸν γὰρ βαλόντ' ἄτρακτον οἶδα καὶ θεὸν
 χεῖρῶν πημήναντα.

Nexus sententiarum hic est: Deianira dicit intellegere se scelestum ac nefarium facinus commisisse et a Nesso deceptam esse; quod serius factum esse, quam ut sibi prodesse posset, se enim accepisse illa sagitta etiam deum Chironem interfectum esse. — Ergo cum Deianira sibi persuaserit ipsam Herculi perniciem parasse, verba εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι γνώμης ... ἔξαποφθερῶ

1) Kuehner § 419. f. Krueger II. § 47, 21, 2.

2) cf. Nauck ad h. l.

3) cf. O. R. 1100. Matthiae § 339.

supervacanea sunt. Huc accedit, quod in his verbis: *α Nesso decepta sum, nam Herculem delebo* non est sententia plana et perspicua, sed in his verbis: *α Nesso decepta sum, accepi enim etiam deum Chironem interfectum esse*, quae sententia versibus 712 et 713 deletis restituitur.

§ 7. De figura quae vocatur assimilatio vel attractio pronominum relativorum.

Proprium est scriptorum graecorum pronomen relativum, quod ex verbo transitivo pendet et ad nomen in genetivo vel dativo positum refertur, in eodem casu atque illud nomen ponere, quae figura vocatur assimilatio sive attractio: 1) v. 241 *γυναικῶν ὧν ὁρᾷς ἐν ῥμμασιν.* v. 346 *οὐδὲν ὧν ἔλεξεν.* v. 622 *τὸ μὴ οὐ τόδ' ἄγγος ὡς ἔχει δεῖξαι φέρον λόγων τε πίστιν ὧν ἔχεις ἐφραμβόσαι,* ubi pro *ἔχεις*, quod verbum librarii mendo ex versu 622 *ὡς ἔχει* videtur ortum esse, Wunderus *λέγεις* scripsit, ita ut *λέγεις* idem quod *ἔλεξας* significet, velut v. 1232 *ὡς ἐργασείων οὐδὲν ὧν λέγω θροεῖς.* v. 1121 *οὐδὲν ξυνήμ' ὧν σὺ ποικίλλεις πάλαι.* — v. 1208 *ἀλλ' ὧν ἔχω παιώριον καὶ μοῦνον λατῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν.* v. 680 *ἐγὼ γὰρ ὧν ὁ θεὸς με προὐδιδάξατο παρῆκα θεσμῶν οὐδέν.* v. 399 *ὧν γ' ἂν ἐξειδῶς κυρῶ,* quod enuntiatum sic est supplendum: *νεμῶ τὸ πιστὸν τῆς ἀληθείας πάντων τούτων, ἃ γ' ἂν ἐξειδῶς κυρῶ.*

Eadem figura in adverbii loci cernitur, sed ita, ut verbum enuntiatum non modo transitivum sed etiam intransitivum esse possit: v. 701 *ἐκ δὲ γῆς, ὅθεν προὔκειτ', ἀναζέονσι θρομβώδεις ἀφροί,* ubi *ὅθεν* pro *ἐνθεν ἵνα* dictum est. Contraria autem structura exstat O. C. 1226 *βῆναι κείθεν ὅθενπερ ἦκει,* ubi *κείθεν* pro *κεῖσε* positum est. Etiam liberius assimilatio a Sophocle usurpata est:

v. 443 *οὗτος γὰρ ἄρχει καὶ θεῶν ὅπως θέλει,
κάμοῦ γε πῶς δ' οὐ χιτῆρας οἴας γ' ἐμοῦ;*

ubi verbo *εἰμί* omisso totum enuntiatum *οἴας γ' ἐμοῦ* ex *ἄρχει* verbo pendet, ut O. C. 869 *Ἥλιος δαίτη βίον τοιοῦτον οἶον κάμει γηρᾶναι ποτε.* Similes structurae in soluta oratione exstant. 2) Sed tamen illo loco versus 444, cum nihil aliud sit nisi amplificatio versus 443, videtur interpolatus esse.

Assimilatio autem neglecta est v. 350 *ἃ μὲν γὰρ ἐξείρηκας ἀγνοία μ' ἔχει,* ubi, etsi ex locutione *ἀγνοία μ' ἔχει* genetivus *τούτων* auditur, tamen, cum poëtae animo verbum simplex *ἀγνοῶ* obversatum sit, *ἃ* accusativus exstat, ut O. C. 223 *δέος ἴσχετε μηδὲν ὅσ' αὐδῶ,* ubi *δέος ἴσχετε μηδὲν* pro *μὴ δειμαίνετε* dictum est. Item iam ab Homero assimilatio neglecta est Od. XIII. 92 *λελασμένος ὅσ' ἐπεπόνθειν.*

1) Krueger I. § 51, 10.

2) Krueger I. § 62, 4, 3.

§ 8. De anticipationis figura.

In anticipationis figura gravis vox enuntiati pendens in enuntiato regenti, si verbum est transitivum, accusativus exstare solet,¹⁾ sin autem verbum enuntiati regentis cum genetivo coniungitur, genetivus: v. 65 *σὲ πατρός οὕτω δαρὸν ἐξενομένον τὸ μὴ πυθέσθαι ποῦ ἔστιν, ἀσχένην φέρειν*. Etiam liberius talis genetivus usurpatus est v. 1122 *τῆς μητρὸς ἦκω τῆς ἐμῆς φράσεων, ἐν οἷς γὰρ ἔστιν ὡς θ' ἡμαρτεν οὐχ ἐκονοία*, ubi *φράζειν* verbum cum genetivo *τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς* coniunctum esse mirum est. Sed grammatici docent verba *σκοπεῖν, ἐξετάζειν, ὁρᾶν, μανθάνειν*, similia tum, cum ex iis duo obiecta pendeant, cum accusativo et genetivo coniungi. Hunc usum *φράζειν* verbum secutum est, ita ut enuntiatum *ἐν οἷς γὰρ ἔστιν* pro accusativo positum sit, unde genetivus *τῆς μητρὸς* pendet, ut nos quidem dicimus: 'ich werde den Aufenthaltsort der Mutter angeben'.²⁾ Pro enuntiato pronomen neutrius generis exstat v. 928 *τῷ παιδί φράζω τῆς τεχνόμενης τάδε*.

§ 9. De genetivo absoluto.

Satis est tritum genetivum absolutum in lingua graeca tum usurpari, cum subiectum enuntiati secundarii in principali non exstat. Huic legi grammaticorum repugnat hic locus: v. 803 *τοσαῦτ' ἐπισκήψαντος, ἐν μέσῳ σκάφει θέντες σφε πρὸς γῆν τήνδ' ἐκέλευμεν μύλις βροχώμενον σπασμοῖσι*, ubi, etsi in enuntiato principali *σφε* legitur, tamen genetivus absolutus usurpatus est, quae structura haud raro exstat, ut Xen. Anab. V. 2, 24 *μαχομένων δὲ αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν*. Thuc. III. 22, 1 *ἔπειτα προσέμιξαν τῷ τείχει τῶν πολεμίων λαθόντες τοὺς φύλακας, ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν μὲν οὐ προιδόντων αὐτῶν*.³⁾ Hic genetivus absolutus, quamquam saepius pro dativo positus est,⁴⁾ etiam pro accusativo exstat, id quod loco ex Thucydidis libris sumpto confirmatum est. Itaque nihil est, quod in Trach. 803 haereamus.

Aliter res se habet v. 394 *δίδαξον, ὡς ἐρποντος εἰσορᾶς ἐμοῦ*, ubi *εἰσορᾶν* verbum cum genetivo pro accusativo participii coniunctum est, quocum loco Nauckius comparat: Ai. 281 *ὡς ὄδ' ἐχόντων τῶνδ' ἐπίστασθαι σε χρή*. v. 904 *ὡς ὄδε τοῦδ' ἔχοντος ἀλάζειν πάρα*. v. 981 *ὡς ὄδ' ἐχόντων πάρα στενάζειν*. Similes loci apud alios scriptores leguntur: Aesch. Prom. 760 *ὡς τοίνυν ὄντων τῶνδ' σοι μαθεῖν πάρα*. Eur. Med. 1311 *ὡς οὐκέτ' ὄντων σῶν τέκνων φρόντιζε δῆ*. Thuc. VII. 15 *ὡς καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε*. At hi loci ab eo, de quo nos disputamus, diversi sunt. Nam verba *ἐπίστασθαι, μανθάνειν, τὴν γνώμην ἔχειν, φροντίζειν, ἀλάζειν, στενάζειν*, quamquam ea cum genetivis participiorum coniuncta esse concedendum est, tamen aut verba intellegendi vel cognoscendi aut intransitiva

1) cf. cap. I. § 4.

2) Krueger I. § 47, 10, 8.

3) cf. Classen Thuc. ad. h. l. Matthiae § 561.

4) Krueger I. § 47, 4, 2.

sunt, non verba transitiva, ut *εἰσορᾶν* propria significatione usurpatum, quod eandem structuram atque in lingua latina 'videre' habet: 'vides me proficiscentem'. Ergo aut accusativus participii restituendus aut, id quod magis probandum videtur, genitivus absolutus cum *δίδαξον* coniungendus est, sed ita, ut pro *εἰσορᾶς* cum Wakefieldio *ὡς ὁρᾶς* scribatur: 'Dic me, ut vides, proficiscente'.

§ 10. **De ὑπό, πρὸς, ἐκ, παρὰ praepositionibus cum genetivo coniunctis.**

Praepositio *ὑπό* difficultates praebet v. 419 *οὐκ οἶν σὺ ταύτην, ἣν ὑπ' ἀγνοίας ὁρᾶς, Ἰόλην ἔφρασκες Εὐρύτου σπορὰν ἄγειν*; Nexus sententiarum hic est: Lichas a Deianira interrogatus, quis ea esset, quam adduxisset, se id scire negavit. Nuntius autem colloquio se immiscens admonuit Licham ipsum eam esse Iolen, Euryti filiam, dixisse. Iam quamquam *ὑπ' ἀγνοίας ἀμυστάνειν* dicitur, tamen locutio *ὑπ' ἀγνοίας ὁρᾶν* intellegi non potest. Itaque complures viri docti illa verba emendare conati sunt, ut Schneidewinus *ἧς σὺ γ' ἀγνοεῖς γονάς* vel *ἧς σὺ τοῦνομ' ἀγνοεῖς*, Meinekius *ἣν σὺ γ' ἀγνοεῖν λέγεις* vel *δοκεῖς*, O. Hensius *ἣν ὑπήγαγες λάθρα* scripsit. Equidem scribendum esse puto: *ἣν οὐκ ἀγνοῶν ὁρᾶς*, ut sententia haec sit: 'Nonne dixisti eam, quam non ignorans vides, Iolen, Euryti filiam, esse?'

Saepeissime *ὑπό* praepositio ex verbis passivis vel ex iis, in quibus notio passiva inest, pendet, ita ut illa praepositione auctor significetur: v. 1160 *τῶν ἐμπνεόντων μηδενὸς θανεῖν ὑπο*. Idem verbum cum *πρὸς* praepositione coniunctum est v. 1130 'Υλλ. *τέθνηκεν ἀριτίως νεοσφαγῆς*. 'Ηρ. *πρὸς τοῦ*; 'Υλλ. *αὐτὴ πρὸς αὐτῆς, οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου*. Ad haec respondet Hercules: *οἴμοι πρὶν ὡς χοῆν σφ' ἔξ ἐμῆς θανεῖν χειρός*; ubi pro *ὑπ' ἐμοῦ* locutio *ἔξ ἐμῆς χειρός* posita est. Sed *ὑπέρ* praepositio pro *ὑπό* posita est v. 707 *πόθεν γὰρ ἂν ποί', ἀντι τοῦ θνήσκων ὁ θῆρ ἐμοὶ παρέσχ' εὐνοίαν, ἧς ἔθνησχ' ὑπερ*; 'Cur monstrum illud moriens gratiam retulisset mihi, per quam mortuum est?'. Scholiasta *ὑπέρ* praepositionem hoc modo interpretatus est: *ὑπ' ἧς, δι' ἧς*. At *ὑπέρ* praepositio aetate Sophoclis idem significavit quod apud nos 'zum Schutze, im Interesse', neque pro *περὶ* 'wegen' usurpata est, quae significatio apud Demosthenem et eos scriptores, qui post fuerunt, exstat.¹⁾ Itaque cum Nauckio *ὑπο* scribendum esse putamus.

Ut ex *ἀποθνήσκων*, item ex aliis verbis intransitivis vel passivis *ὑπό* praepositio pendet, etiam sic, ut cum *ὑπό* substantiva res significantia coniuncta sint: v. 1077 *σκέψαι θ' ὁποίας ταῦτα συμφορᾶς ὑπο πέπονθα*. v. 1104 *τυφλῆς ὑπ' ἄτης ἐκπεπόθημαι τάλας*. Uno autem loco verbum, unde *ὑπό* pendet, ex nexu sententiarum auditur v. 391 *ὡς ὁδ' ἀνὴρ οὐκ ἐμῶν ὑπ' ἀγγέλιων ἀλλ' αὐτόκλητος ἐκ δόμων πορεύεται*, ubi ex *αὐτόκλητος* facile *κλητός* auditur.

Praepositio *πρὸς* pro *ὑπό* exstat v. 738 *τί δ' ἔστιν, ὃ παῖ, πρὸς γ' ἐμοῦ στυγούμενον*; 'Quid est, mi fili, a me commissum, quod odio tuo dignum videatur?' Praepositio *ἔξ* legitur v. 1159 *ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι*, quae verba scholiasta sic interpretatus est:

1) Krueger I. § 68, 28, 3.

προειρημένον ὑπὸ τοῦ Λιός'. Πρὸς et ἐξ praepositiones leguntur v. 676 διάβορον πρὸς οὐδενὸς τῶν ἔδων, ἀλλ' ἐδεστόν ἐξ αὐτοῦ φθίνει, ubi διάβορον et ἐδεστόν adiectiva significatione passiva 'confectum rodendo' usurpata sunt. Praepositio autem παρὰ exstat v. 596 μόνον παρ' ἑμῶν εἰ στεγοίμεθ', ubi στεγοίμεθα verbum idem atque κρυπτοίμεθα significare scholiasta exposuit.

Sed uno loco genetivus, qui ex praepositione non pendet, exstat:

v. 932 ἰδὼν δ' ὁ παῖς ὄμωξεν ἔγνω γὰρ τάλας
 τοῦτον κατ' ὀργήν ὡς ἐφάψειεν τόδε,
 ὄψ' ἐκδιδαχθεὶς τῶν κατ' οἶκον οὐνεκα
 ἄκουσα πρὸς τοῦ θηρός ἔρξειεν τάδε.
 κἀνταῦθ' ὁ παῖς δίστηρος οὔτ' ὄδυσμάτων
 ἐλείπει' οὐδέν.

Filius cum matrem mortem sibi conscivisse vidisset, eiulavit: intellexit enim miser ille iracundia sua hoc facinus conflatum esse sero a domesticis certior factus illam invitam a Nesso adductam hoc commisisse. Neque querelas effundere desinebat'. Iam Wunderus τῶν κατ' οἶκον genetivum e natura participii ἐκδιδαχθεὶς pendere putat, ut Phil. 3 ὁ κρατίστον πατρός Ἑλλήνων τραφεῖς. Quod negandum est. Nam τραφεῖραι cum genetivo coniunctum est, quod in hoc verbo notio nascendi inest, quam structuram ἐκδιδαχθῆναι verbum habere non potest. Deinde πρὸς τοῦ θηρός intellegi non potest, nisi verbum, ut ἠπατημένη, additur, quod ex iis vocibus, quae in enuntiato sunt, non auditur. Tum sententia 'filius lamentatus est' bis enuntiata est his locutionibus: ὄμωξεν et οὔτ' ὄδυσμάτων ἐλείπει' οὐδέν, idque sic, ut v. 932 ἰδὼν δ' ὁ παῖς et v. 936 κἀνταῦθ' ὁ παῖς scriptum sit. Itaque versus 932 — 935 delendos esse cum Iernstedtio et Nauckio putamus.

